

Oponentský posudek bakalářské eseje

František Teplý „**Angažovanost v kontextu českých uměleckých skupin**“

FHS UK, Praha 2015

Vedoucí práce: PhDr. Václav Hájek Ph.D.

1) Problém vlastního vymezení tématu a smyslu práce

Pro svou bakalářskou práci našel František Teplý téma, které postupně nabývá na nové důležitosti. Angažovanost v umění získala vlivem totalitní ideologie negativní konotaci, která se po změně našeho politického směřování k demokracii po roce 1989 také mění. Autor práce se tedy snaží jednak zformulovat proměnu chápání angažovanosti v domácím umění, která je nejmarkantněji prosazována činností uměleckých skupin, jednak si všímá doprovodného jevu – proměny autorství právě v daných uměleckých skupinách. Stanovené téma je pozvolna v odborné umělecko-historické literatuře útržkovitě reflektováno, nicméně celkový systematický pohled ještě chybí. Práce se snaží naznačit případný systematický postup, který by mohl nakonec přinést dostatečně komplexní pohled. Ten však v rámci bakalářské práce zatím nelze očekávat.

2) Otázka metodičnosti přístupu

Autor je pro skloubení historické, společenské a umělecké problematiky studiem oboru humanitní vzdělanosti celkem přijatelně disponován. Práci logicky rozvrhl od terminologického vymezení (angažované a politické umění, aktivismus) přes stručný přehled existence a funkce uměleckých skupin s ohledem na jejich společensko-politickému uplatnění. Logicky se zde zaměřuje na 20. století (s důrazem na jeho 2. polovinu) a první desetiletí 21. století. Přehled vrcholí podrobnějším odkazem na činnost pěti nejvýraznějších „angažovaných“ skupin (Kamera Skura, Pode Bal, Rafan, Guma Guar, Ztohoven).

3) Věcné poznámky

V některých částech práce vystupují na povrch určité, pravděpodobně ve finálním chvatu nezpozorované, ukvapenosti. Např. charakterizovat umění v letech 1948 až 1989 pouze jako oficiální umění je jistě přehnané („Umělec v té době nevytvářel sám ze sebe a nesnažil se ani reagovat na politickou a sociální situaci v zemi.“ (s. 7)).

Podobně nedomyšleně působí např. věta „Českou společnost sužovala ve třicátých letech 2. světová válka.“ (s. 17).

V podkapitole 3.2 MODERNA, AVANTGARDA A VZNIK SKUPINOVÉ TVORBY, kde se hovoří o skupině „Osma“, je podivně zařazen citát vztahující se k 80. létům 20. století. („O mladých reprezentantech české nové vlny se říká, že jsou nepůvodní, že svou tvorbu odvozují ze zahraničních katalogů a časopisů. Znají prý tvorbu, [...], jen z reprodukcí. Navíc jsou tito mladí k výtkám epigonství lhostejní. Takový pojem nemá pro ně žádný smysl, eklektismus nepovažují za nectnost, ale za možnost, které se nezříkají.“ (s. 16))

Přisouzení „lartpoullartismu“ moderním směrům (např. kubismu, s. 17) se mi zdá být také příliš vyhocené, pokud ostatně v dalších formulacích autor naznačuje i neexplicitní fungování umělecké angažovanosti.

Co znamená termín „umělecký žánr“ ve formulacích např. na s. 11 a 12? Není to jen snaha opatrně oslabit užití termínu „umění“.

4) Hodnota pramenů a poznámkového aparátu

Jako hlavní referenční materiál si autor zvolil práci Jana Zálešáka *Umění spolupráce*, která podává určitý celistvější pohled na sledovanou problematiku. Pro stanovení širšího historického kontextu se autor obrací k pracím Vlnase, Lamače, Lahody, Slavíčka, k encyklopedickým dílům Blažíčkové-Horové a kol., Bregantové – Šváchy, Pocheho. Zařazuje i nová hodnocení moderny a avantgardy (Bürger, Gabliková), případně svazové činnosti (Mervart). Je obeznámen s antologiemi textů věnovaných období 2. poloviny 20. století (Ševčíkovi, Mrganová). Dokáže také vytěžit autentické materiály z 50. let (Kahuda, Brukner). Využívá aktuálních pramenů německých (Kliege) i anglických (Atkins), případně textů vzniklých jako komentář výstavních projektů (Kukurová, Mezi skupinami). Rozsah využití literatury je jak ke zvolenému tématu, tak k typu kvalifikační práce adekvátní. Literatura je doplněna několika speciálnějšími internetovými zdroji. Bibliografické údaje jsou zapsány správně. Poznámkový aparát je využit k odkazům na citované prameny, případně k uvedení rozšiřujících citátů či komentářů.

5) Jazyková stránka práce

Autor se s ovládnutím odborného jazyka vyrovnává většinou dobře, bohužel ho někdy převažující rétorika umělecko-historické a umělecko-kritické oblasti přivádí k poněkud méně srozumitelným formulacím. Také pronikání některých spíše žurnalistických formulací by bylo vhodnější omezit. Velmi častým gramatickým prohřeškem je neoznačování konce vložené věty čárkou, resp. opomenutí čárky před „a“ v důsledkovém souvětí.

6) Závěrečné hodnocení

Námětem, rozsahem (počtem znaků 57 stran) i metodou naplnil František Teplý požadavky na bakalářskou práci. Práce je vedena s ujasněnou metodou, s patřičným odborným odstupem, v potřebných proporcích. Autor reflektoval nutný historický kontext, s literárními zdroji umí hermeneuticky pracovat. V některých formulacích však nepřesvědčuje o zcela dostatečném zvládnutí logicko-gramatické jazykové kompetence.

Práci doporučuji k obhajobě, moje hodnocení je „velmi dobře“, tedy „2“.

Aleš Svoboda, oponent, 17. 2. 2016